

**Izvještaj sa XVIII sastanka Pododbora za trgovinu, industriju, carine, poreze i saradnju sa drugim zemljama kandidatima,
Brisel, 7. jul 2025. godine (hibridni format)**

Osamnaesti sastanak Pododbora za trgovinu, industriju, carine, poreze i saradnju sa drugim zemljama kandidatima održan je u Briselu, 7. jula 2025. godine, u hibridnom formatu. Sastankom je, na crnogorskoj strani, predsjedavala Ivona Savićević, generalna direktorica za međunarodnu saradnju, evropske integracije i implementaciju EU fondova u Ministarstvu ekonomskog razvoja, a na strani EU, Heinke Veit, zamjenica šefa jedinice za Crnu Goru i Bosnu i Hercegovinu, DG za proširenje i istočno susjedstvo (DG ENEST).

Evropska komisija (Komisija) je pozdravila napredak Crne Gore u sprovođenju reformi, čestitajući na nedavnom privremenom zatvaranju Poglavlja 5. Gđa Veit je naglasila značaj sprovođenja i primjene usvojenih reformi, kao i potrebu za širokim političkim konsenzusom kako bi se ispunio ambiciozan cilj privremenog zatvaranja 26 poglavlja do kraja 2026. godine. Komisija je takođe istakla važnost da Crna Gora sprovede obaveze iz Reformske agende, kako bi se odgovorilo na ključne izazove u različitim pregovaračkim poglavljima i na završna mjerila.

Crna Gora je predstavila nedavni napredak u svim oblastima politika koje pokriva Pododbor, uključujući usklađivanje zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU (acquis) i jačanje administrativnih kapaciteta institucija. Crna Gora je naglasila strateški značaj tema koje se razmatraju u okviru Pododbora, imajući u vidu dinamiku međunarodnih tržišta i prekide u lancima snabdijevanja.

1. Slobodno kretanje robe

Komisija je pozdravila samoprocjenu Crne Gore o stanju ispunjenosti završnih mjerila u oblasti slobodnog kretanja robe, uz napomenu da postoje kašnjenja u odnosu na utvrđeni plan (mapu puta), što nosi rizik od odlaganja privremenog zatvaranja poglavlja. Komisija je pozvala Crnu Goru da dostavi sve nacрте propisa, pravilnike i tabele usklađenosti koji se odnose na Završno mjerilo 1 do 15. jula, kao i sve isporučive rezultate opisane u mapi puta za Poglavlje 1 do 31. jula. Crna Gora je izvijestila da je nacrt Zakona o lijekovima finalizovan i da će biti dostavljen Komisiji, uključujući izvještaj sa javne rasprave, pravilnike i tabele usklađenosti. U vezi sa propisom o maksimalnim cijenama standardnih (redovnih) lijekova, Crna Gora je navela da čeka povratnu informaciju Komisije.

Takođe, Komisija je izrazila nadu da će se u narednom periodu okončati postupak punopravnog članstva Instituta za standardizaciju Crne Gore u Evropskom komitetu za standardizaciju (CEN) i Evropskom komitetu za elektrotehničku standardizaciju (CENELEC).

2. Preduzetništvo i industrijska politika

Komisija je čestitala Crnoj Gori na privremenom zatvaranju Poglavlja 20 i zahvalila na dostavljanju popunjene monitoring tabele. Komisija je zatražila detaljnije informacije o sprovođenju Direktive o kašnjenju u plaćanjima za MSP. Crna Gora je informisala o tekućim aktivnostima na primjeni strateškog okvira za MSP, kao i o usvajanju nove strategije za razvoj ženskog preduzetništva i pratećeg akcionog plana za 2025–2026. Crna Gora je ukazala i na značaj saradnje Poreske uprave i resornih ministarstava u podizanju svijesti među kompanijama o problemu kašnjenja u plaćanjima i relevantnim mehanizmima zaštite. Komisija je pozvala Crnu Goru da ojača ulogu

Savjeta za konkurentnost i njegovog Sekretarijata i da postepeno preuzme puno institucionalno vlasništvo nad Sekretarijatom.

Crna Gora je izvijestila da je 1. avgusta 2024. godine usvojena nova Industrijska politika Crne Gore za period 2024–2028, zajedno sa Akcionim planom za 2024. godinu. Crna Gora je navela da je u pripremi godišnja odluka o planu privatizacije državnih preduzeća. Takođe su predstavljene važne inicijative za jačanje konkurentnosti domaće proizvodnje. Komisija je pozdravila ove napore i ukazala da bi povezivanje ključnih aktera u industrijskim ekosistemima radi podrške strateškim vezama u okviru Zajedničkog regionalnog tržišta (CRM) i Jedinstvenog tržišta moglo dopuniti te aktivnosti. Komisija je naglasila potrebu kontinuirane snažne saradnje ministarstava i agencija u kontekstu „dvostruke tranzicije” (zelene i digitalne) i jačanja otpornosti industrije.

Komisija je informisala o nedavno usvojenom Dogovoru o čistoj industriji (Clean Industrial Deal) i Uredbi o kritičnim sirovinama (Critical Raw Materials Regulation), pri čemu je ova Uredba sada uključena u Poglavlje 20.

3. Trgovina

Komisija je pozdravila kontinuirano usklađivanje Crne Gore sa pravilima i stavovima EU u oblasti trgovine, uključujući i u okviru Svjetske trgovinske organizacije. Takođe je pohvalila usklađivanje Crne Gore sa režimom sankcija EU protiv Rusije. Komisija je ohrabрила Crnu Goru da nastavi aktivnu ulogu u sprovođenju CEFTA sporazuma i Akcionog plana Zajedničkog regionalnog tržišta. U oblasti statistike, Komisija je ukazala na značajne razlike između podataka o trgovini robom, uslugama i SDI (FDI) koje je dostavila Crna Gora i statistike Komisije o bilateralnoj trgovini u 2024. godini. Crna Gora je izvijestila o napretku u vezi sa usvajanjem više CEFTA odluka: sedam je objavljeno u Službenom listu Crne Gore, a tri su u procesu ratifikacije. Komisija je čestitala Crnoj Gori na usvajanju Odluke o uspostavljanju Nacionalne liste kontrole robe dvostruke namjene od strane Vlade u decembru 2024. godine. Komisija je takođe primila k znanju da je Crna Gora, kroz Zakon o stranim investicijama, uspostavila institucionalnu osnovu za definisanje politike SDI.

4. Carine

Komisija je zatražila da Crna Gora, do kraja avgusta 2025. godine, dostavi povratnu informaciju o napretku ostvarenim ka privremenom zatvaranju poglavlja, u skladu sa zajedničkom mapom puta. Komisija je naglasila važnost obezbjeđivanja dovoljnog broja zaposlenih za primjenu i unapređenje carinskih IT sistema i pohvalila napore Crne Gore u uništavanju zaplijenjenih duvanskih proizvoda u Luci Bar. Komisija je takođe pozdravila nacionalnu primjenu Novog kompjuterizovanog tranzitnog sistema (NCTS) i podržala nesmetane pripreme za pristupanje Konvenciji o zajedničkom tranzitu (CTC). Crna Gora je izvijestila o kontinuiranom napretku u implementaciji novog kompjuterizovanog tranzitnog sistema.

5. Oporezivanje

Komisija je pozdravila napredak Crne Gore u daljem usklađivanju zakonodavstva sa *acquis-om* EU, kako u oblasti indirektnog, tako i direktnog oporezivanja. Komisija je pozvala Crnu Goru da dodatno ukloni izuzeća u oblasti indirektnih poreza koja nijesu usklađena sa *acquis-om* EU, uključujući izuzeća za gorivo isporučeno plovilima za razonodu, te da uvede markere za gorivo kako bi se izbjegla zloupotreba goriva sa sniženom stopom. Crna Gora se suočava sa ozbiljnim kašnjenjima u usklađivanju sa zahtjevima u vezi sa automatskom razmjenom informacija i

razmjenom na zahtjev. Komisija poziva Crnu Goru da ova pitanja riješi što prije kako bi se dobila pozitivna ocjena u OECD BEPS pregledu.

Komisija je savjetovala Crnu Goru da izmijeni propise o PDV-u i akcizama radi potpunog usklađivanja sa *acquis-om* EU, uz mogućnost utvrđivanja različitih datuma stupanja na snagu, gdje je to potrebno. Obje strane su se saglasile da Crna Gora treba da poveća administrativne kapacitete Poreske uprave kako bi ona funkcionisala na potrebnom efikasnom i efektivnom nivou. Crna Gora treba da pripremi neophodnu IT infrastrukturu radi obezbjeđivanja povezivosti sa sistemima EU. Nakon savjeta Evropske komisije, Crna Gora se saglasila da se pridruži vježbi analize PDV jaza (VAT gap). Crna Gora je dodatno posvećena ispunjavanju svih zahtjeva dogovorenih u mapi puta, uključujući zakonodavno usklađivanje, dovoljne administrativne kapacitete, te uspostavljanje i povezivanje IT infrastrukture.

OPERATIVNI ZAKLJUČCI

SLOBODNO KRETANJE ROBE

1. Crna Gora će dostaviti Evropskoj komisiji, do 15. jula, nacрте propisa koji se odnose na Završno mjerilo 1 (farmaceutski proizvodi, lijekovi za humanu i veterinarsku upotrebu), uključujući svu povezanu podzakonsku regulativu (pravilnike) i tabele usklađenosti.
2. Crna Gora će dostaviti Evropskoj komisiji, do 31. jula, sve isporučive rezultate opisane u mapi puta za poglavlje 1 (uključujući zakone, podzakonske akte, tabele usklađenosti, dodatna objašnjenja i prateću dokumentaciju).
3. Crna Gora će pružiti svu neophodnu pomoć i obezbijediti prisustvo odgovornih službenika tokom „fact-finding” misije DG SANTE u Crnoj Gori u septembru 2025. godine.
4. Crna Gora potvrđuje da nema potrebe za dodatnom ekspertskom podrškom za poglavlje 1, osim podrške koja je već stavljena na raspolaganje zemlji.

PREDUZETNIŠTVO I INDUSTRIJSKA POLITIKA

1. Crna Gora će informisati Evropsku komisiju, do decembra 2025. godine, o aktivnostima preduzetim radi povećanja svijesti MSP o odredbama Zakona o rokovima izmirenja novčanih obaveza (kašnjenju u plaćanjima) i o implementaciji modula e-fakturisanja u IRMS-u, koji omogućava automatizovano praćenje kašnjenja u plaćanjima.
2. Crna Gora će razviti i dostaviti Komisiji, do marta 2026. godine, plan jačanja funkcionisanja Savjeta za konkurentnost i njegovog Sekretarijata, s ciljem da Vlada obezbijedi puno institucionalno vlasništvo nad Sekretarijatom.

TRGOVINA

1. Crna Gora i Komisija će organizovati dodatne razmjene trgovinskih statistika radi pojašnjenja razlika, do IV kvartala 2025. godine.
2. Crna Gora će dostaviti statistiku o trgovini sa EU po kategorijama proizvoda, do III kvartala 2025. godine.
3. Crna Gora će dostaviti ažurirane informacije o uspostavljanju mehanizma provjere stranih direktnih investicija (FDI screening), do IV kvartala 2025. godine.

CARINE

1. Crna Gora će informisati Evropsku komisiju, do 31. jula, o stanju u vezi sa ratifikacijom konvencija u Skupštini (zajednički tranzit, pojednostavljenje formalnosti, PEM).
2. Crna Gora će dostaviti Evropskoj komisiji, do 31. avgusta, sve isporučive rezultate opisane u mapi puta za poglavlje 29 (uključujući zakonodavne kalendare, podzakonske akte, tabele usklađenosti, dodatna objašnjenja i prateću dokumentaciju).
3. Crna Gora će, do 31. avgusta, posebno informisati o planiranom razvoju/unapređenju potrebnih IT sistema u rokovima predviđenim za privremeno zatvaranje poglavlja 29 (do II kvartala 2026. godine).
4. Crna Gora će izvijestiti, do III kvartala 2025. godine, o procesu uništavanja zaplijenjenih duvanskih proizvoda u luci Bar, posebno o količinama na koje se odnosi.

OPOREZIVANJE

1. Crna Gora će dostaviti Evropskoj komisiji, do 31. avgusta, sve isporučive rezultate opisane u mapi puta za poglavlje 16 (uključujući zakonodavne kalendare, podzakonske akte, tabele usklađenosti, dodatna objašnjenja i prateću dokumentaciju).
2. Crna Gora će dostaviti u pisanoj formi, do 31. avgusta, detaljnije informacije o zahtjevima za dodatnu ekspertsku podršku za poglavlje 16.
3. Crna Gora će izvijestiti, do I kvartala 2026. godine, o napretku u uklanjanju poreskih izuzeća u oblasti indirektnog oporezivanja koja nijesu usklađena sa *acquis*-om EU.

PREDLOG ZAKLJUČKA

1. Vlada Crne Gore je, na sjednici od _____ 2025. godine, usvojila Izvještaj sa XVIII sastanka Pododbora za trgovinu, industriju, carine, poreze i saradnju sa drugim zemljama kandidatima, Brisel, 7. jul 2025. godine (hibridni format), koji je dostavilo Ministarstvo ekonomskog razvoja.